

Møt byråden som startet sin reise på Ellis Island

Datum 9.10.2026
Subjekt Trondheim kommune
Region Norsko
Kategorie Politika, Státní správa a samospráva, Města a obce

Ellis Island i New York var hovedporten for hundretusener av norske emigranter. For Merethe Baustad Ranum ble det porten inn til det nye byrådet i Trondheim.

Bli kjent med byrådene

Vis merLukk

Les portrettene:

- Byråd for finans: Møt finansbyråden som har skjulte reserver i skogen
- Byråd for kultur, idrett og friluftsliv: Møt byråden som er for engasjert til å sitte stille
- Byråd for oppvekst og utdanning: Møt maratonkvinnen som gladelig synger ut
- Byråd for byutvikling: Møt byutvikleren som var nonnenes vaktmester
- Byrådsleder: Møt Kjetil Reinskou, mannen som går fra B til B

Hun ble intervjuet til jobben som byråd på et dårlig mobilnett i småbyen Franklin i Louisiana. Spenningen ble utløst på ferga til Ellis Island, litt senere på Merethe og Sigurds bryllupsreise. Det var nemlig der de var da byrådslederen ringte og tilbød henne jobben. Hun var ikke i tvil og svarte ja med en gang.

- Jeg satt jo i nominasjonskomiteen i Høyre og var veldig opptatt av å få til et politisk skifte i byen, men jeg tenkte overhodet ikke på en posisjon for meg selv i den prosessen. Jeg fokuserte bare på å få Kent Ranum som ordfører, selv om jeg faktisk satt i den siste gruppen som utredet parlamentarisme i Trondheim. Jeg var for den nye modellen.

Lunsj i grana

Merethe har fått tilsendt noen spørsmål på forhånd, men har ikke hatt tid til å se på dem. Jobben som byråd stjeler tid hele tiden. Heldigvis er hun politiker og vant til å svare på direkten.

- Jo, men jeg er bedre til å uttrykke meg skriftlig, mener jeg selv. Jeg tror jeg av og til snakker litt for innviklet muntlig, sier Merethe lett forståelig. Tidligere har hun hatt sin egen blogg, "Vett og uvett", der hun tolket vanskelig juss slik at vanlige folk kunne forstå det. Som byråd har hun ikke tid til å skrive så mye.

Jeg møter henne ved lunsjtider en helt vanlig tirsdag, inneklemt mellom koordineringsmøter og en byrådskonferanse. Da hun var lita pleide hun å klatre oppi et stort grantre på Storhaugen og spise formiddagsmaten sin. Søsteren Benedikte satt som oftest lenger ned. Merethe likte å klatre i trærne, og det ble mange måltider blant granbarene. Det har hun heller ikke tid til lenger.

- Jeg spiser generelt for lite lunsj. Jeg kan med skam bekrefte at jeg ofte glemmer å ta med meg lunsj på jobben, og det er veldig dumt, innrømmer hun.

Merethe har mye på hjertet. Om mangt. Hun er typisk ekstrovert, hevder hun, og de færreste vil arrestere henne på det. Likevel insisterer hun på at hun egentlig er en litt mer stille person og ikke fullt så sosial som mange kanskje tror.

- Jeg liker å være sammen med folk, men trives også veldig godt i eget selskap. Noe av det beste jeg gjorde i fjor var å dra på en ordentlig «husmorferie», til moren min sin hytte ved Aursunden. Det er en veldig enkel hytte uten innlagt vann. Det var enormt mye medietrykk akkurat da, så jeg følte at det ble litt mye. Da var det helt skjønt å være helt alene på hytta.

Tidlig politisk krøket

Hun vokste opp i et åpent og liberalt hjem. Hun og søsteren fikk delta i voksenselskapene, på tvers av generasjoner.

- Mine besteforeldre var bestevenner. Selskapene var en blanding av alle sammen, og vi ungene fikk delta i diskusjonene. Jeg husker for eksempel at vi snakket om EF-medlemskap og om kvinnesak. Min mor var veldig opptatt av det. Søsteren min og jeg gikk rundt med rosa buttons der det sto «Girl Power». Det har nok preget oss til å bli selvstendige damer. Vi hadde også en far som tok det som en selvfølge at vi skulle gjøre det vi ville, så det at vi var jenter var aldri noen hindring for noe som helst.

Allerede som seksåring tok hun stilling til EF-spørsmålet. Faren gikk rundt med ja-button, moren med nei-button. Selv tenkte Merethe at det ville være bra å bli med i EU, og hun husker godt at hun var med sin mor da hun stemte.

- Da hun kom ut av stemmeboksen sa hun: “Ja, jeg kunne jo ikke stemme nei, vet du!”.

Merethe er også født inn i en verden hvor homofili var helt naturlig. Søsteren til Merethes oldemor var samboer med en annen dame, og det var helt åpent. Det var overhodet ikke noe «big deal», forteller Merethe.

- Det var først da jeg begynte på ungdomsskolen at jeg skjønte at andre i samfunnet syntes at homofili var rart eller brukte det som skjellsord. Så selv om det på mange måter var et borgerlig hjem, var det veldig liberalt og åpent.

Som 15-åring meldte hun seg inn i Unge Høyre, og på den tida var hun spesielt opptatt av forsvars- og sikkerhetspolitikk. Forholdet mellom NATO og Warszawapakten var på et frysepunkt. På døra til rommet hennes hadde hun festet et klistermerke hvor det sto: “NATO keeps the bear at bay”.

- Nå er vi litt der igjen, sier hun, men med et USA i en mer usikker rolle.

Litt for tydelig?

Hun satt som leder av barneverns- og helsenemnda i Trøndelag da Kent Ranum ringte og spurte om hun kunne tenke seg å bli byråd. Hun var usikker først, mest fordi hun er veldig glad i jobben og kollegene der hun var. Da hun fikk tenkt seg litt om, skjønte hun at dette kunne bli utrolig spennende. Samfunnsoppdraget er godt forankret i begge jobbene, og Merethe så muligheten i å kunne være med å gjennomføre viktig politikk til det bedre for byens innbyggere.

- Jeg er veldig opptatt av å skape en enda mer innbyggervennlig kommune, at vi ikke bare tenker på kommunen som en organisasjon, men på innbyggerne som skal bo i den og bruke den. Som byråd ser jeg muligheten for å få ting gjennomført.

Hun vurderer seg selv som en ganske analytisk politiker, som er veldig grunnfestet ideologisk.

- Enkelte synes kanskje at jeg kan være litt for tydelig noen ganger, men de egenskapene man har kan jo ofte være både en styrke og en svakhet.

Merethe med krabber

Tre byrådshatter

Merethe er en av tre gjenværende medlemmer fra det historiske første byrådet i Trondheim. Ingen av de tre har samme posisjon som de hadde fra 13. juni 2024. Selv skiftet hun hatt fra helse og omsorg til miljø, samferdsel og næring i mars 2026. I en periode hadde hun også to byrådshatter, da hun fungerte midlertidig på området for oppvekst og utdanning.

- Det har vært veldig spennende så langt. Det var fantastisk å styre helsefeltet, og kjempeflott å komme til miljø, samferdsel og næring, som er et veldig stort og bredt felt. Vi har store og viktige oppgaver foran oss. Demografiendringene vil prege hele kommunen og samfunnet. Derfor er det viktig at vi utvikler gode byområder som er tilrettelagt for gående. Sykkelsatsingen har vært rett, men mange eldre kaster seg ikke på en sykkel. Derfor blir det viktig å ha større fokus på forhold for gående fremover. I tillegg vil vi selvsagt ha åpenbare miljøutfordringer på klima.

Byråden vil også løfte fram debatten om naturmangfold. Når det bygges mange og brede sykkelveier, blir mye natur beslaglagt. Det blir viktig å finne gode kompromisser, mener hun.

- Hva håper du vil være de viktigste sporene etter deg som politiker i Trondheim?

- Da er det særlig tre ting: At vi har blitt en enda mer næringsvennlig kommune, at jeg har bidratt til å gjøre Trondheim til en vakrere by, og at vi har satt i gang effektive miljøtiltak som faktisk virker.

Prøving og feiling

Hun har stor tro på å lykkes med å nå målene, ikke minst takket være dem hun kaller "utrolig mange flinke fagfolk i kommunen".

- Som byråder må vi være lydhøre. Med den nye styringsmodellen vår har vi et stort press på at den politiske plattformen skal gjennomføres. Men det er ekstremt viktig at vi lytter til de faglige rådene vi får, og at vi har respekt og tillit til den jobben administrasjonen gjør.

Nylig var hun på et EU-møte i Torino hvor de diskuterte mulighetene for karbonfangst, sammen med direktøren og folk fra administrasjonen. Den faglige bistanden de fikk var "helt fantastisk". De var også på Nidarvoll for å se på utfordringene rundt støy og tilsyn.

- I en parlamentarisk modell er det administrasjonens oppgave å gjennomføre målene til det sittende politiske flertallet, uansett hvem som styrer. Når det kommer politiske skifter, skal man ha en rigget administrasjon som er klar til å omstille seg, samtidig som de beholder sin faglige integritet.

- Er dette krevende å få til i en ny styringsform?

- Ja, dette tar helt klart litt tid. Hverken vi eller folk i administrasjonen har gjort dette før i Trondheim. Det praktiseres også litt ulikt på forskjellige områder. Noen steder har det vært veldig selvstendige miljøer som har fått jobbe i fred uten særlig innblanding, mens man andre steder er mer vant til å følge direkte ordre. Det må bli litt prøving og feiling i starten.

Ingen blir igjen, hvis all sammen fær...

Merethe Baustad Ranum fylte nylig 60 uten at hun gjorde så mye ut av det. Hun trives veldig godt i Trondheim, og selv om hun jobbet som politijurist og politiinspektør i Bodø i mange år, er hun fortsatt RBK-fan. Dersom hun skulle vise frem Trondheim til besøkende som ikke har vært her før, hadde hun startet i domkirka og gått videre til Bakklandet. Fjordpromenaden og Kristiansten festning er også på lista.

- Og ikke minst utsikten fra Våttåkammen. Den er fantastisk. Rekker vi dette på en time?

Hun synes Trondheim er en fantastisk by, men er opptatt av at for mye kompetanse forsvinner fra byen.

- Trondheim trenger å komme dit at flere studenter blir værende her etter studiene, for å skape bedrifter. Jeg skrev en kronikk om det en gang, og lånte tekstlinjen til Tre Små Kinesere: «Ingen blir igjen hvis all sammen fær». Det er utrolig viktig at vi legger bedre til rette for at både folk og bedrifter ønsker å etablere seg her.

Selv har hun mistet de to døtrene til Oslo og København, men hun jobber med å få dem hjem igjen. Jobbmulighetene er bedre i de større byene, men mor Merethe har ikke gitt opp håpet.

- Vi må jobbe for å tiltrekke oss flere virksomheter i Trondheim. Da blir det færre som «fær».

Merethe kikker kjapt på klokka. Det er snart byrådskonferanse. Merethe rekker en rask lunsj før det tre timer lange drøftingsmøtet. Hvis hun finner matpakken...

FASTE SPØRSMÅL

Hvordan er det å bo på Havstein?

- Å, det er helt fantastisk! Jeg elsker å bo på Havstein. Det gir meg en glede hver dag, helt uavhengig av vær. Fra soverommet mitt ser jeg ut mot den nydelige, moderne kirkegården, som er som et parkanlegg. Og så ser jeg Kristiansten festning, fjorden og mye av byen. Det synes jeg er nydelig. I tillegg er det fuglesang, trær og natur rundt oss. Jeg bor i et veldig gammelt hus fra 1772, så jeg bor i historiske omgivelser. Det er litt som å bo på landet i byen, så jeg føler en veldig fred og ro. Når jeg har bodd i Trondheim, har jeg alltid bodd på Byåsen.

Hva gjør du på fritida?

- Jeg er veldig glad i Bymarka. Det er noe av det jeg gjør aller helst. Noen ganger går jeg hjemmefra, men da blir det litt asfalt før jeg kommer meg opp i marka. Men turen fra alle dammene - Teisendammen, Baklidammen, Kobberdammen og kanskje lenger opp - er super. Storheia er flott. Sist gikk jeg hjemmefra og helt til Grønlia, og det ble en ganske lang tur. Vi gikk mye på ski i marka da jeg vokste opp, så jeg er veldig glad i naturen. Sånn sett er det jo veldig hyggelig å være miljøbyråd nå. Jeg har sunget klassisk før, og jeg er veldig glad i musikk, spesielt jazz og klassisk. Ellers er jeg egentlig ganske hjemmekjær. Det blir ofte mye jobb, og nå er det jo en del

arrangementer og lignende. Da blir det også veldig godt å være hjemme.

Hva er favorittretten din?

- Jeg er utrolig glad i sjømat. Vi er en del på Fosen fordi mannen min er fra Hasselvika, så vi fisker mye krabbe på høsten, og fisker litt ellers også. Jeg elsker krabbe, kamskjell og blåskjell. Jeg har ikke én spesifikk rett, men generelt alt av sjømat, gjerne med hvitvin til. I tillegg er jeg veldig glad i meksikansk mat. Jeg er i det hele tatt veldig glad i mat, og spiser gjerne pizza og hamburger også, men sjømat er i en egen klasse for meg.

Når er du utenfor komfortsonen?

- Det må jo være foran hver spørretime i bystyret.

Hvem ringer du når det stormer som verst?

- Jeg ringer moren min stadig vekkt, både for små og store kriser.

Hvis det var bare to innbyggere i Trondheim, og du var den ene. Hvem skulle være den andre?

- Jeg vil jo egentlig svare døtrene mine, jeg snakker med dem hver eneste dag. Mannen min og ei god venninne står også høyt på lista. Men hvis det handler om et forbilde, havner jeg kanskje i politikken. Margaret Thatcher. Selv om hun mot slutten av karrieren ble dårligere til å lytte til andre og gjorde en del politiske feil, så var hun en utrolig tøff dame i et veldig konservativt mannsmiljø. Hun kom fra en enkel bakgrunn som datter av en dagligvarehandler og arbeidet seg opp og frem. Hun var ekstremt tydelig og holdt fantastiske taler som jeg fortsatt kan høre på. Men jeg tror ikke jeg ville bodd alene med henne i Trondheim. Det jeg vet med meg selv, er at jeg trenger folk som er annerledes enn meg selv for å bli bedre selv. Jeg liker veldig godt å jobbe med folk som er helt ulik meg.

Byråd for miljø, næring og samferdsel i Trondheim kommune

- Politisk leder for kommunens innsats innen klima, miljø, næringsutvikling, mobilitet og samferdsel, og fungerer i praksis som kommunens «klima-, nærings- og samferdselsminister».
- Fast medlem av byrådet, som utgjør kommunens politiske ledelse/«regjering».
- Leder fagadministrasjonen for miljø, næring og samferdsel, som forbereder saker og følger opp politiske vedtak på feltet.
- Svarer til bystyret (kommunens «storting»), som vedtar overordnede klimamål, næringsstrategier, samferdselsrammer og har den øverste politiske myndighet.
- Har ansvar for å utarbeide kommunens strategier for utslippskutt, naturmangfold, grønn omstilling i næringslivet, bærekraftig transport/mobilitet og innkjøpspolitikk.
- Byråden for miljø, næring og samferdsel har ansvar for disse enhetene:
 - Enhet for næring og samfunnsutvikling
 - Innkjøpstjenesten
 - Klima- og miljøenheten
 - Mobilitets- og samferdselsenheten
 - Trondheim parkering

Byrådsavdeling for miljø, næring og samferdsel

<https://www.trondheim.kommune.no/aktuelt/nyhetssaker/2026/mot-byraden-som-startet-sin-reise-pa-ellis-island>